

LAUSUNTO

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Lausuntopyyntö ehdotuksesta eräiden valtioneuvoston asetusten muuttamisesta liittyen oppivelvollisuuden laajentamiseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen (VN/1985/2020)

Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL) kiittää mahdollisuudesta lausua opetus- ja kulttuuriministeriölle valtioneuvoston asetusten muuttamisesta. SLL lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Aluksi

Ehdotetut muutokset valtioneuvoston asetuksiin perustuvat hallituksen esitykseen oppivelvollisuuslaiksi (HE 173/2020), josta SLL on lausunut [17.11.2020 eduskunnan sivistysvaliokunnalle](#) ja aikaisemmin [15.6.2020 opetus- ja kulttuuriministeriölle](#).

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (810/2018) muuttamisesta

Lukiokoulutusta koskevasta valtioneuvoston asetuksesta ehdotetaan poistettavaksi valmistavaa koulutusta koskevat säännökset. SLL pitää hyvänä ehdotettuja teknisluonteisia muutoksia, jotka perustuvat hallituksen esityksessä ehdotettuun nivelvaiheen koulutusten yhdistämiseen.

Samalla SLL katsoo, että perusopetuslaista ei tulisi uudistuksen yhteydessä poistaa lisäopetusta koskevaa sääntelyä. SLL pitää tärkeänä, että myös jatkossa koulutuksen järjestäjillä säilyisi mahdollisuus järjestää vapaaehtoisesti perusopetuksen lisäopetusta eli ns. kymppiluokkia. Kaikilla koulutuksen järjestäjillä ole välttämättä mahdollisuuksia tarjota tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta, joten tällöin olisi kannatettavaa, että tarjolla olisi vähintään perusopetuksen lisäopetusta.

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) muuttamisesta

SLL kannattaa ehdotusta siitä, että rehtorin kelpoisuusvaatimuksia sovellettaisiin myös tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämiseen, koska tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta järjestetään käytännössä samoissa oppilaitoksissa kuin perusopetusta, lukiokoulutusta tai ammatillista koulutusta.

Samoin SLL pitää perusteltuna, että tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opettajan kelpoisuus on pääosin yhtenevä sen kanssa, mitä opetushenkilöstöstä säädetään kyseisen valtioneuvoston asetuksen kolmannessa luvussa, perusopetuslain 37 §:ssä, lukiolain 57 §:ssä ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 118 §:ssä. Koska opiskelijalla on valmentavan koulutuksen aikana mahdollisuus suorittaa myös lukion oppimäärään kuuluvia opintoja ja ammatillisten perustutkintojen osia tai tutkinnon osien osa-alueita sekä korottaa perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoja, on SLL:n mukaan perusteltua, että ehdotetun säännöksen mukaisesti sovellettaisiin näissä tapauksissa asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuutta.

Samoin kannatettavaa on, että tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa erityistä tukea olisivat kelpoisia antamaan perusopetuksessa ja lukiossa erityisopetusta antamaan kelpoiset opettajat sekä ammatillisessa koulutuksessa erityistä tukea antamaan kelpoiset opettajat.

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuuksiin liittyen SLL pitää tärkeänä, että kelpoisten opettajien määrästä tehtäisiin säännöllisesti arviointi erityisesti suhteessa opiskelijoiden määrään, jotta tätä kautta voitaisiin saada tietoa opetuksen laadun ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta eri lukioissa.

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1766/2009) muuttamisesta

19 § Lukion opiskelijamäärän laskeminen

Asetukseen ehdotetaan tarkennettavaksi lukiokoulutuksen opiskelijamäärän laskentaa koskevaa säännöstä. Asetukseen ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan opiskelijamäärään

laskettaisiin myös ne opiskelijat, jotka suorittavat oppivelvollisuuttaan oppivelvollisuuslain 8 §:ssä tarkoitetun suunnitelman perusteella. Oppivelvollinen opiskelija voitaisiin siis tällöin normaaliin tapaan ilmoittaa rahoituksen perusteeksi, vaikka hänet olisikin määräaikaisesti erotettu.

SLL pitää ehdotusta perusteltuna, koska ehdotetun oppivelvollisuuslain mukaan koulutuksen järjestäjän tulee tällöin laatia yhdessä oppivelvollisen kanssa suunnitelma oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana. Lisäksi tällöin oppivelvollisella on oikeus saada opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa opintojen etenemisen suunnitelman mukaisesti, joten tämän on perusteltua näkyä rahoituksessa.

23 § Rahoitukseen oikeuttava opiskelu aika

Ehdotuksen mukaan opiskelija voitaisiin lukea rahoituksen perusteeksi, jos koulutuksen järjestäjä myöntää lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen. Aiemman soveltamiskäytännön mukaan opiskelija on luettu rahoituksen perusteeksi lukiolaissa säädetyn säännönmukaisen opiskeluajan ajaksi. Lukiokoulutuksessa neljää vuotta on siis pidetty rahoitukseen oikeuttavana enimmäisaikana. Kuitenkin lukiolain mukaan koulutuksen järjestäjä voi myöntää opiskelijalle sairauden, vamman tai muun erityisen syyn vuoksi lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen, eikä tällaista lisäaikaa ole huomioitu rahoituksen perusteena. Opetushallituksen tarkentuneen ohjeistuksen myötä syksystä 2020 alkaen lisäaikaa saaneet opiskelijat voidaan laskea valtionosuusrahoitteisiin opiskelijoihin.

SLL kannattaa lämpimästi muuttunutta, lisäaikaa saaneet opiskelijat huomioivaa soveltamiskäytäntöä ja siten kannattaa myös asetuksen muuttamista vastaamaan uutta soveltamiskäytäntöä. Ehdotuksella selkeytetään rahoitukseen liittyvää sääntelyä ja huomioidaan paremmin sairauden, vamman tai muun erityisen syyn vuoksi lisäaikaa saaneet opiskelijat.

Valtioneuvoston asetukseksi ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2017) muuttamisesta

SLL:llä ei ole kommentoitavaa asetukseen.

Voimaantulo

SLL on huolissaan esitetystä oppivelvollisuuden pidentämisen aikataulusta. Voimaantulon aikataulu olisi kireä normaalioloissakin, mutta ottaen huomioon koulutuksen järjestäjien koronapandemiasta johtuvat paineet, esitetystä aikataulusta pysyminen on mahdotonta. Koulutuksen järjestäjillä on oltava riittävästi aikaa ja resursseja uudistuksen toimeenpanoon: oppivelvollisuuden laajentaminen on monitahoinen kokonaisuus, joka edellyttää huolellista valmistelua.

Näin ollen SLL katsoo, että uuden oppivelvollisuuslain (sekä ehdotetun valtioneuvoston asetuksen ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta) voimaantuloa tulee siirtää siten, että oppivelvollisuutta koskeva lainsäädäntö astuu voimaan aikaisintaan 1.1.2022.

Lopuksi

Edellä mainittujen kohtien lisäksi SLL toivoo, että opetus- ja kulttuuriministeriö informoi ajoissa tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen vaikutuksesta opiskelijavalintoihin ja -hakuihin. Asiaan mahdollisesti liittyvät asetusmuutokset tulisi arvioida huolellisesti ja riittävän aikaisin, jotta hakijoilla on mahdollisuus saada tiedot hyvissä ajoin ennen kevään 2022 valintoja.

Helsingissä 4.12.2020

Puheenjohtaja Adina Nivukoski

Pääsihteeri Heikki Luoto

Lisätietoja:

sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen, 050 377 7729, iiris.hynonen@lukio.fi

koulutuspoliittinen asiantuntija Jenni Tuomainen, jenni.tuomainen@lukio.fi